

Hill+Knowlton
Strategies

REDO FÖR VALET 2018

En politisk manual

Din guide till att förstå det politiska spelet
och hur dina frågor kan påverka politiken.

REDO FÖR VALET 2018

En manual från kommunikationsbyrån Hill+Knowlton Strategies

Vasagatan 11, 2tr
Box 16356
103 26 Stockholm
08-402 89 00
www.hkstrategies.se

Hill+Knowlton
Strategies

INNEHÅLL

Om manualen	4
Ett år kvar till valet	5
Intervju: <i>Toivo Sjören, Kantar Sifo</i>	6
Intervju: <i>Jenny Madestam, statsvetare</i>	7
Intervju: <i>Henrik Ekengren Oscarsson, statsvetare</i>	8
Läget i svensk politik	9
Socialdemokraterna	11
Moderaterna	12
Sverigedemokraterna	13
Centerpartiet	14
Miljöpartiet	15
Vänsterpartiet	16
Liberalerna	17
Kristdemokraterna	18
Feministiskt initiativ	19
Att förstå det politiska spelet	20
Så arbetar partierna fram förslag och valmanifest	23
10 tips för att påverka politiken	24
Vad sker efter valet	26
Om Hill+Knowlton Strategies	27

OM MANUALEN

September 2017

Just nu genomgår det svenska politiska landskapet stora förändringar. Opinionen skiftar snabbt och vad som kommer hända fram till valet, och framför allt efter september 2018, är idag mycket oklart.

Ett växande Sverigedemokraterna gnager på borgerligheten och vänsterblocket. Moderaterna lider av det lägsta stödet i opinionen på femton år och den socialdemokratiskt ledna regeringen brottas ständigt med utmaningen att få igenom sina förslag i riksdagen. Både Miljöpartiet och Kristdemokraterna riskerar att åka ur riksdagen och Centerpartiet ligger bara några procentenheter bakom Moderaterna enligt de senaste opinionsmätningarna.

Inget är vad det har varit i svensk politik. Hur Sverige ska regeras är en fråga som för tillfället överskuggar de flesta sakfrågorna i politiken. Samtidigt förändras partierna och deras politik för att anpassa sig till det nya klimatet. Omfattande omläggningar av tidigare politik förekommer i de flesta av riksdagens partier, vilket nu har gjort det till en ännu större utmaning att orientera sig i svensk politik.

Den här manualen är din guide till att förstå det nuvarande läget i svensk politik – en handbok som syftar till att förklara det politiska spelet och hur dina intressen och frågor kan påverka politiken och valrörelsen.

Hill+Knowlton Strategies önskar dig spännande och matnyttig läsning.

Jenny Åström, VD

ETT ÅR KVAR TILL VALET

De stora politiska frågorna har under de senaste åren skiftat markant i svensk politik, vilket även syns i partiernas förändringar i profilfrågor och opinionsläget. Mycket kan hända fram till valdagen, men med ungefär ett år kvar till valet kan vi se indikationer kring vilka frågor som valet kommer att handla om. Valets viktigaste frågor för väljarna är i följande ordning; *invandring och integration*, *sjukvården* och *skolan*. På fjärde plats kommer *miljö och klimat* och på femte plats *äldreomsorgen*. Partiernas prioritering av valfrågor behöver nödvändigtvis inte stämma överens med vad väljarna anser, även om det korrelerar i relativt stor utsträckning.

Toivo Sjören, Kantar Sifo

VILKEN FRÅGA/FRÅGOR KOMMER DOMINERA VALRÖRELSEN?

Helt säkra på det kan vi inte att vara förrän i augusti 2018 – det kan alltid hända något som helt förändrar förutsättningarna; en börskrasch, ett terrorattentat, en ny flyktingvåg eller annat som gör att valrörelsen ändrar riktning. De traditionellt viktiga valfrågorna finns förstås alltid där som skola, äldreomsorg och sjukvård men för att de skall få effekt måste det till någon konflikt. En fråga som verkligen seglat upp är lag och ordning, den kommer säkert att vara kvar på agendan om väljarna inte upplever en klar förbättring. Ekonomi brukar inte vara en viktig fråga när ekonomin går bra. Så det är en nackdel främst för Moderaterna i nuläget. Socialdemokraterna gynnas av att sociala frågor kommer upp. Pensionsfrågan är en bubblare.

VILKA PARTIER HAR STÖRST CHANS ATT STIGA I OPINIONEN FRAM TILL VALET?

De minsta, Miljöpartiet och Kristdemokraterna, är piskade för att ta sig över spärren. Centerpartiet har fördubblat sig i opinionen och de har nu mer att förlora än att vinna. Tittar vi på hur bra de uppfattas i sakfrågor så går det betydligt bättre än vad detta skulle indikera.

Moderaterna går å sin sida betydligt sämre än vad väljarna bedömer hur bra de är i sakfrågor. Rätt hanterat borde Moderaterna ha goda chanser att öka men de måste ta väljare från Sverigedemokraterna. För Moderaterna gäller det att hitta frågor som Sverigedemokraternas sympatisörer tycker är viktiga men som inte handlar om invandringen. Skatter skulle kunna vara ett sådant exempel. Socialdemokraterna ligger ganska bra till i många sakfrågor och har därmed en stabil grund att stå på. Vänsterpartiet kan vara en joker bland de rödgröna om man är missnöjd med regeringen och ligger man till vänster är det naturligt att gå dit.

Sverigedemokraterna breddar sig i allt fler frågor. Det gäller främst äldreomsorg och pensioner, lag och ordning samt i viss mån även försvaret. De behöver dock knäcka sitt problem med att så få kvinnor röstar på dem. För att de skall öka kraftigt behöver de få kvinnornas stöd.

HUR GÅR DET I VALET?

Grundläget kommer inte att ändras. Vi kommer att ha tre block och varken Alliansen eller de rödgröna kommer att få majoritet. Sverigedemokraterna kommer dock stärkas. Vi kommer få ett fortsatt svårt parlamentariskt läge där ingen regering kan vara riktigt säker.

Jenny Madestam, statsvetare

VAD KOMMER STÅ I FOKUS I VALRÖRELSEN?

Valrörelsen kommer präglas av frågan om vilket alternativ som är mest regeringsdugligt, sett till att kunna leda landet och hålla svensk ekonomi och sysselsättning i schack. Det kommer även vara stort fokus på vem som kan bilda regeringen med vem, och vem som tar stöd/inte tar stöd av Sverigedemokraterna för att kunna regera. Formen för regerande kommer således ha en central plats, kanske delvis på bekostnad av innehållet.

HUR KOMMER DEN KOMMANDE VALRÖRELSEN SKILJA SIG FRÅN 2014?

Frågan om vem som regerar med vem kommer vara ännu mer i centrum, eftersom de olika alternativen är mindre klara denna gång jämfört med 2014 (då det var Socialdemokraterna vs Alliansen). Vård, skola och omsorg kommer åter att prioriteras, och inte enbart sysselsättning – eftersom dessa ämnen är väljarnas viktigaste frågor just nu. Flyktingfrågan, eller frågan om kultur/värderingar kommer vara på agendan i kölvattnet av flyktingkatastrofen den gångna mandatperioden.

MÅNGA TALAR OM ATT TONLÄGET I SVENSK POLITIK HAR FÖRÄNDRATS – STÄMMER DET? I SÅ FALL VARFÖR?

Ja, det vill jag påstå. Det har blivit ett tuffare klimat och hårdare tonläge. Det finns en påfallande polarisering i politiken och samhället idag. Dels mellan regering och Alliansen, och Sverigedemokraterna – dels mellan liberaler och mer konservativa krafter. Den så kallade GAL (grön, alternativ, liberal) – TAN (traditionell, auktoritär, nationalistisk) -skalan är relevant att snegla på för att förstå det politiska landskapet, och dess tonläge.

HUR GÅR DET I VALET?

Omöjligt att svara på. Troligen blir det åter ett oklart parlamentariskt läge där samarbeten behöver konstrueras för att regera landet. Det är inte helt otänkbart att regeringen efter valet består av partier som idag befinner sig på olika sidor om blockgränserna.

Henrik Ekengren Oscarsson, statsvetare

VAD KOMMER STÅ I FOKUS I VALRÖRELSEN?

Frågor om mångkultur och integration är just nu överst på dagordningen bland väljarna. Det som trendar uppåt är frågor om lag och ordning. Vi kan se fram emot en något ovanlig valrörelse i den meningen att de teman som brukar vara helt dominerande – sysselsättning, välfärd, ekonomi – har sällskap av fler typer av frågor. Regeringsfrågan, hur Sverige ska styras stabilt under 2018 – 2022, blir förstås också central.

HUR KOMMER DEN KOMMANDE VALRÖRELSEN SKILJA SIG FRÅN 2014?

Som nämnt kommer det vara helt andra frågor som står i fokus. Jag tror att vi kommer att inför valet diskutera mycket om hur vi väljare, partier och medier ska skydda den demokratiska valdebatten från att rena påhitt och alternativa fakta får spridning och påverkar samtalet negativt.

MÅNGA TALAR OM ATT TONLÄGET I SVENSK POLITIK HAR FÖRÄNDRATS – STÄMMER DET? I SÅ FALL VARFÖR?

Ja, det stämmer. Det hårdnande tonläget beror på att de vanliga fördelningspolitiska konflikterna fått sällskap av konflikter kring frågor som vi är ovana att hantera – mångkultur, globalisering, integration, invandring, flyktingar. Just nu har vi två starka konfliktdimensioner i svensk politik som påverkar hur vi tänker och strukturerar våra politiska preferenser och vårt beteende.

HUR GÅR DET I VALET?

Ingen kan veta det förstås. Vi brukar inte ha några stora jordbävningssval i Sverige. Drygt hälften av väljarna röstar på samma partier som de alltid har gjort. Endast tio-femton procent av riksdagsmandaten byter ägare mellan partierna mellan två val. Om vi tar ledning av vår valhistoria så kommer valet sluta ungefär med de styrkeförhållanden mellan partierna som råder nu. Det enda som möjligen kan orsaka dramatik är om utbudet av alternativ förändras, vilka regeringsalternativ som presenteras och vilka koalitionssignaler som sänds.

LÄGET I SVENSK POLITIK

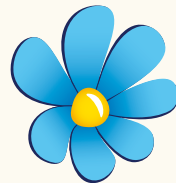
Svensk politik är mer turbulent än vad den har varit på årtionden. Regeringen kämpar ständigt för att vinna stöd för sin politik och med Sverigedemokraterna som vågmästare måste regeringen förhandla brett och kompromissa för att få igenom sin politik i riksdagen.

Mandatperioden inleddes med varsel om extraval, som följdes av decemberöverenskommelsen och tillfällig fred. Överenskommelsen gällde i cirka nio månader. Sedan dess har regeringen levt i osäkerhet kring möjligheterna att få igenom sin budget i riksdagen. Moderaterna och Kristdemokraterna har redogjort för att de vill se en gemensam alliansbudget. Något som, om den röstas igenom i riksdagen, eventuellt skulle kunna hota regeringens möjlighet att sitta kvar.

Mandatperioden har hittills präglats av migrationsfrågan, säkerhetspolitik, skattenivån, polisens framtid, frågan om vinster i välfärden och skandalen på Transportstyrelsen – för att nämna några ämnen. Svensk ekonomi går relativt bra och högkonjunkturen bidrar till att frågor kring jobb och ekonomi inte tar lika stor plats för tillfället i den svenska politiska debatten. Migration och integration har däremot seglat upp som några av de största frågorna för väljarna och för de flesta partierna. Givet att de senaste åren har inneburit ett skifte i vilka frågor som står i fokus i den politiska debatten, har det även inneburit en del drastiska förändringar i många opinionsmätningar, framför allt som innebär förändringar i väljarstöd för Centerpartiet, Moderaterna, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna. Dock är läget jämnt i opinionsmätningarna mellan de rödgröna och alliansen och allt tyder på att valet 2018 kommer att bli en rysare.

PARTIER I VALET 2018

SOCIALDEMOKRATERNA

OM SOCIALDEMOKRATERNA

Sveriges socialdemokratiska arbetarparti grundades officiellt 1889, även om den socialdemokratiska arbetarrörelsen redan då hade varit politiskt aktiv i flera år. Flertalet vänsterinriktade fackföreningar tillsammans med olika socialistiska politiska grupperingar gick samman och bildade partiet 1889. Partiet regerade Sverige oavbrutet från 1936 till 1976. Stefan Löfven tog över ordförandeskapet i Socialdemokraterna efter Håkan Juholt 2012.

SOCIALDEMOKRATERNAS ÅSIKTER I VALETS VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Socialdemokraterna har infört tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel vid asyl under sin tid i regeringen. Partiet vill att mottagandet i EU blir mer solidariskt och att andra EU-länder tar ett större ansvar för flyktingar.

Sjukvård – Partiet vill införa vad de kallar patientkontrakt för att förbättra patienternas ställning inom vården. Socialdemokraterna driver även på för att minska administrationen för vårdanställda.

Skola/utbildning – Socialdemokraterna vill fortsätta bygga ut platserna inom högskola och yrkeshögskola. Socialdemokraterna vill även göra yrkesprogrammen på gymnasienivå mer attraktiva.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Det här är första gången sedan 50-talet som Socialdemokraterna ingår i en koalitionsregering. Sveriges nuvarande regering består av Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

DO'S AND DON'T'S I SOCIALDEMOKRATERNA

Socialdemokraterna är en del av arbetarrörelsen. Det är viktigt att ha med sig. Partiet ser sig som en del av något större. Den socialdemokratiska fackliga rörelsen med LO och dess medlemsförbund är mer eller mindre en del av partiet och relationen till facket har knappast försvagats sedan den tidigare IF Metall-basen Stefan Löfven blev partiordförande.

Nuläge

- Valresultat 2014: **31 %**
- Mandat i riksdagen: **113**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **31,1 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Jobben
- Valfärden
- Säkerhet och trygghet

Nuläge

- Valresultat 2014: **23,3 %**
- Mandat i riksdagen: **83**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **18,1 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Jobben
- Integrationen
- Tryggheten

MODERATERNA

OM MODERATERNA

Moderata Samlingspartiet, som är partiets egentliga namn, har sina rötter i de konservativa grupper som återfanns i Sveriges riksdag i början av 1900-talet. Konservativa politiker i riksdagen gick 1904 samman och bildade det som kom att kallas Allmänna Valmansförbundet, som sedermera blev Högerpartiet och 1969 tog namnet Moderaterna.

MODERATERNAS ÅSIKTER I VALET VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Moderaterna vill införa en integrationsplikt för nyanlända som omfattar ökat aktivitetskrav för försörjningsstöd, krav på samhällsorientering och en utbildningsplikt.

Sjukvård – Partiet vill korta köerna inom vården genom att utveckla en prestationsbunden vårdgaranti. M vill även stärka kvaliteten vid behandling av cancer genom att bland annat samla kompetensen inom den svenska cancervården.

Skola/utbildning – Moderaterna vill se betyg från årskurs 3, förlänga skoldagen och ha fler karriärtjänster för lärare.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Partiet ställer inte längre upp i kyrkovalet, efter beslut under 2012. Moderata kyrkopolitiker bildade då Borgerligt alternativ som ställde upp i kyrkovalet 2013. Borgerligt alternativ beskriver sig dock som "partipolitiskt obundet".

DO'S AND DONT'S I MODERATERNA

Företagsklimatet är en hjärtefråga för många moderater. I partiet finns en kultur av att vilja lyssna på näringslivet och företagen. Partiet vill gärna framstå som ett parti som bejakar näringslivets intressen, vilket ofta är en fördel för de företagare som vill influera partiet och dela med sig av sin syn på politiken.

SVERIGEDEMOKRATERNA

OM SVERIGEDEMOKRATERNA

Sverigedemokraterna grundades 1988. Partiet beskriver sig som socialkonservativt och nationalistiskt, men vill inte placera sig varken till höger eller vänster på den politiska skalan. Partiordförande sedan 2005 är Jimmie Åkesson.

SVERIGEDEMOKRATERNAS ÅSIKTER I VALETS VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Sverigedemokraterna vill kraftigt begränsa invandringen till Sverige. Partiet vill se ett återvändningsbidrag till de människor som önskar återvända till sina hemländer.

Sjukvård – Sverigedemokraterna vill införa rätt till heltid inom vården. Sverigedemokraterna önskar också stärka högkostnadsskyddet för vård och mediciner.

Skola/utbildning – Partiet vill förstatliga skolan. Sverigedemokraterna har förslag på att införa en handlingsplan för mer ordning och reda i klassrummet.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Sverigedemokraterna har sitt starkaste stöd till övervägande del i traditionellt socialdemokratiskt styrda kommuner, framförallt i Sydsverige. Svagast stöd har partiet dock i Västerbotten även om majoriteten av kommunerna där är socialdemokratiskt styrda. Partiet kom in i riksdagen för första gången 2010. Sina första mandat fick partiet dock i valet till kommunfullmäktige redan 1991.

DO'S AND DONT'S I SOCIALDEMOKRATERNA

Sverigedemokraterna talar gärna varmt om hur folkhemmet byggt Sverige. Jimmie Åkesson citerar ofta den tidigare socialdemokratiske statsministern Per-Albin Hansson.

Nuläge

- Valresultat 2014: **12,7 %**
- Mandat i riksdagen: **47**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **18,4 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Integrationen
- Tryggheten
- Sjukvården

Nuläge

- Valresultat 2014: **6,1 %**
- Mandat i riksdagen: **22**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **11,3 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Jobben och företagandet
- Utvecklingsmöjligheter för landsbygden
- Tryggheten

CENTERPARTIET

OM CENTERPARTIET

Centerpartiet har sitt ursprung i den största politiska grupperingen bland landets bönder som 1913 bildade Bondeförbundet. Bondeförbundet bytte namn till Centerpartiet 1957. Partiet bekänner sig idag till liberalismen och ingår bland annat i den liberala gruppen i EU-parlamentet. Annie Lööf tog över som partiordförande efter Maud Olofsson 2011.

CENTERPARTIETS ÅSIKTER I VALETS VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Centerpartiet vill att fler EU-länder tar ansvar och tar emot fler flyktingar. Partiet vill även se regelförenklingar för att fler nyanlända ska komma i arbete, bland annat genom att YA-jobb omfattar nyanlända.

Sjukvård – Partiet vill bland annat att alla patienter ska få en ansvarig läkare. Centerpartiet har även förslag för att utöka valfriheten inom vården för att lättare kunna välja vårdcentral och sjukhus.

Skola/utbildning – Partiet vill se fler karriärtjänster för lärare och höjda lärarlöner. Centerpartiet vill även införa en tioårig grundskola.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Centerpartiet är den vanligaste borgerliga koalitionspartnern för Socialdemokraterna i svenska kommuner.

DO'S AND DON'T'S I CENTERPARTIET

Centerpartiet värnar fortfarande sitt arv som böndernas parti genom att ständigt betona landsbygdens betydelse för Sverige. Inom Centern är man mån om att uppfattas som "landsbygdens röst" och ett parti som mår om att hela Sverige ska leva.

MILJÖPARTIET

OM MILJÖPARTIET

Miljöpartiet grundades 1981 i kölvattnet av kärnkraftsfrågan och folkomröstningen som Sverige höll 1980 om kärnkraftens framtid. Partiet är det enda riksdagsparti som har två ledare, eller språkrör som partiet kallar dem. Gustav Fridolin blev partiets språkrör 2011 och Isabella Lövin blev vald 2016.

MILJÖPARTIETS ÅSIKTER I VALET VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Partiet vill se fler lagliga vägar in i EU för de som är på flykt. Miljöpartiet vill även stärka kvaliteten inom SFI (Svenska för invandrare) exempelvis genom att högutbildade enklare ska kunna lära sig svenska på universitetet.

Sjukvård – Partiet vill bland annat satsa på ett större förebyggande arbete mot ohälsa, bland annat med en folkhälsolag.

Skola/utbildning – Miljöpartiet vill inom skolområdet bland annat se ökad bemanning på skolbiblioteken och fler lärare i klasserna i de lägre åldrarna. Partiet vill även anställa så kallade brobyggare i skolor i utsatta områden som ska fungera som integrationsansvariga vars tjänster ska kunna anpassas utefter skolans behov och utmaningar.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Partiet kom för första gången in i riksdagen 1988, men fick lämna riksdagen 1991 efter ett valresultat på 3,38 % för att sedan återigen bli ett riksdagsparti efter valet 1994.

DO'S AND DONT'S I MILJÖPARTIET

Kärnkraftsmotståndet är fortfarande tydligt inom Miljöpartiet, om man exempelvis jämför med Centerpartiet som under de senaste åren allt mer har släppt sitt tydliga motstånd mot kärnkraften.

Nuläge

- Valresultat 2014: **6,9 %**
- Mandat i riksdagen: **25**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **4,5 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Klimatet
- Skolan
- Jämställdhet

VÄNSTERPARTIET

Nuläge

- Valresultat 2014: **5,7 %**
- Mandat i riksdagen: **21**
- SCB partisynmpatiundersökning maj 2017: **6,3 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Velfärden
- Jobben
- Bostäder

OM VÄNSTERPARTIET

Vänsterpartiet var en gång i tiden den grupp av vänsterradikala som bröt sig ut ur Socialdemokraterna 1917 och bildade ett eget parti som då kallades Sveriges socialdemokratiska vänsterparti. Partiet bekände sig då till kommunismen. Efter flera namnbyten antog partiet namnet Vänsterpartiet Kommunisterna. "Kommunisterna" föll i sin tur bort från namnet 1990. Jonas Sjöstedt leder partiet sedan 2012.

VÄNSTERPARTIETS ÅSIKTER I VALET VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Vänsterpartiet har under mandatperioden kritiserat införandet av tillfälliga uppehållstillstånd. Partiet vill se snabbare handläggning av asylärenden och att staten ska ta ett större ansvar i mottagandet.

Sjukvård – Lagen om valfrihet är något som Vänsterpartiet har kritiserat sedan dess införande och partiet vill att den avskaffas. En avgiftsfri vård för barn är en målsättning för partiet.

Skola/utbildning – Vänsterpartiet vill att staten ska ha huvudansvaret för skolan. Partiet har även förslag om att minska antalet nationella prov och en minskad administration för lärarna.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Partiet har officiellt brutit med kommunismen i partiprogrammet, men den förre partiledaren Lars Ohly kallade sig kommunist så sent som 2005 vilket gav upphov till en stor debatt i svensk politik.

DO'S AND DONT'S I VÄNSTERPARTIET

Att rota för mycket i partiets historia retar de flesta vänsterpartister. Det finns en omfattande självkritik inom partiet, men de flesta i partiet uppskattar att, på samma sätt som Sverigedemokraterna, slippa få frågor om sitt arv.

LIBERALERNA

OM LIBERALERNA

Folkpartiet liberalerna som partiet fram till nyligen kallades, bildades genom att de två riksdagsgrupperingarna Frisinnade folkpartiet och Sveriges liberala parti gick samman och bildade Folkpartiet 1934. Partiet beskriver sig som socialliberalt. Jan Björklund tog över partiledarskapet från Lars Leijonborg 2007.

LIBERALERNAS ÅSIKTER I VALET VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Liberalerna vill förenkla reglerna och tillåta lägre löner på arbetsmarknaden för att se till att nyanlända snabbare får jobb. Partiet vill göra det enklare för privatpersoner att hyra ut bostäder till nyanlända. Liberalerna vill även korta handläggningstiderna vid asylsökningar.

Skukvård – Liberalerna vill bland annat se en mer samordnad vård över landet så att vården blir mer likvärdig och för att snabbare kunna ge vård för sällsynta diagnoser.

Skola/utbildning – Partiet vill ha mindre klasser i grundskolan, fler speciallärare och betyg från åk 4. Partiet vill även öka antalet idrottstimmar i grundskolan.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Sverige hade från 1978 till 1979 i knappt ett år en renodlad folkpartiregering som leddes av statsminister Ola Ullsten (FP). Anledningen var att den borgerliga regeringen med C, FP och M föll på grund av oenighet i kärnkraftsfrågan. Därför blev en renodlad folkpartistisk regering en lösning eftersom inget annat alternativ för tillfället kunde accepteras av riksdagen.

DO'S AND DONT'S I LIBERALERNA

Feminism är ett ord som, bland de borgerliga partierna, kanske används flitigast inom Liberalerna. Man vill gärna framhäva sin syn på liberal feminism och att socialism inte är en nödvändighet för jämställdhet.

Nuläge

- Valresultat 2014: **5,4 %**
- Mandat i riksdagen: **19**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **5,0 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Skolan
- Integrationen
- Försvaret

Nuläge

- Valresultat 2014: **4,5 %**
- Mandat i riksdagen: **16**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **3,2 %**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Värderingskrisen
- De äldres villkor
- Familjepolitiken

KRISTDEMOKRATERNA

OM KRISTDEMOKRATERNA

Kristdemokraterna grundades av Lewi Pethrus 1964. En av orsakerna till partiets grundande var motståndet till att kristendomskunskapen i skolan utbyttes till religionskunskap. Ebba Busch Thor leder partiet sedan 2015. Partiet har sedan grundandet haft totalt fyra partiledare, vilket till stor del beror på att Alf Svensson satt som partiordförande från så länge som från 1973 till 2004.

KRISTDEMOKRATERNAS ÅSIKTER I VALET VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Kristdemokraterna vill se större möjligheter till familjeåterförening genom anhöriginvandring. För förbättrad integration föreslår partiet att valideringen av akademiska studier och arbetslivserfarenhet måste bli bättre och mer effektiv.

Sjukvård – Partiet vill se att staten tar över ansvaret för sjukvården för att göra den mer jämlik. Partiet vill även återinföra den så kallade kömiljarden för att korta köerna inom sjukvården.

Skola/utbildning – Kristdemokraterna förespråkar inom skolans område bland annat en förstärkning av elevhälsan och vill se en kompetenssatsning för lärare i svenska som andra språk för att förbättra språkkunskaperna hos nyanlända.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Partiets förre partiledare Alf Svensson var när han avgick den partiledare som suttit längst i Sveriges historia – han satt som partiledare i 31 år.

DO'S AND DONT'S I KRISTDEMOKRATERNA

Att partiet enbart finns till för troende kristna är en allmän syn på Kristdemokraterna och dess syfte menar de aktiva. Namnet går dock öppet att ifrågasätta eftersom det finns en pågående diskussion från och till internt om att byta namn för att nå ut till fler.

FEMINISTISKT INITIATIV

OM FEMINISTISKT INITIATIV

Feministiskt initiativ grundades 2005 av bland annat den tidigare vänsterpartiledaren Gudrun Schyman, som idag är en av partiets talespersoner. Partiet grundades som ett uppror mot avsaknaden av feminism i svensk politik.

FEMINISTISKT INITIATIVS ÅSIKTER I VALETS VIKTIGASTE FRÅGOR

Integration/invandring – Feministiskt initiativ vill inte att man ska kunna dömas till utvisning och anser att alla papperslösa ska ges allmän amnesti. Partiet vill även se snabbare asylprocesser.

Sjukvård – Partiet har förslag om att även tandvården ska ingå i det offentliga sjukförsäkringssystemet. Feministiskt initiativ vill även att sjukvården blir till kommunalt ansvar istället för att det som idag ligger hos landstingen.

Skola/utbildning – Feministiskt initiativ vill att den normkritiska pedagogiken ökar i grundskolan och har förslag om att alla elever i grundskolan har tillgång till gratis kollektivtrafik oavsett avstånd till skolan.

MINDRE KÄNDA FAKTA

Feministiskt initiativ vill förbjuda vapenexport och nedrusta försvaret.

DO'S AND DONT'S I FEMINISTISKT INITIATIV

Feministiskt initiativs politiska ideologi grundar sig på intersektionalitet och feminism. En utjämning av löneskillnader mellan män och kvinnor står högt upp på agendan. Jämställdhet och feminism genomsyrar alla politiska förslag, det bör man vara medveten om och förstå innebörden av.

Nuläge

- Valresultat 2014: **3,1 %**
- Mandat i riksdagen: **0**
- SCB partisympatiundersökning maj 2017: **Ej specificerat, gruppen "övriga partier" erhöll 2,2 % i undersökningen.**

Partiets viktigaste frågor i valet

- Jämställdheten
- Rasismen
- Mänsklig säkerhet

ATT FÖRSTÅ DET POLITISKA SPELET

*”Some men
change their
party for the
sake of their
principles;
others their
principles for
the sake of
their party.”*

Winston Churchill

En livstid. Det är vad man brukar säga att det tar att förstå sig på politik. Oavsett din kunskap om partiernas åsikter, det politiska landskapet och riksdagsprocesser så blir du aldrig fullärd. Att förstå hur partier arbetar, förändras och fungerar internt är en central nyckel för att kunna skapa sig en bild av hur beslut växer fram och hur Sverige kommer att se ut i framtiden. Det politiska spelet som det ofta kallas, omfattar hur partierna fungerar internt, samarbetar och arbetar fram ny politik. Ju bättre du förstår det politiska spelet, desto mer framgångsrik kan du bli i ditt opinionsbildande arbete. Det ger dig större möjligheter att påverka politiken och att vara med och forma framtidens samhälle.

1. FÖRSTÅ PARTIERNAS FALANGER OCH ENSKILDA LEDAMÖTERS ÅSIKTER

Partier är i en samling av individer. Det kanske är något av en självklarhet, men tål att betonas. Även om det ofta talas om en sträng partipiska i de flesta av riksdagens partier, finns det oftare än vad man kanske tror, avvikande åsikter kring partibeslut i de flesta partier. Att sätta sig in i enskilda ledamöters motioner och utspel, på nationell så väl som på lokal nivå, är ofta viktigt för att förstå vilka frågor och åsikter som bubblar internt inom partierna. Att en enskild politiker, med unika perspektiv och förslag, stärker sin position internt inom partiet kan ge upphov till att nya idéer får större stöd och förr eller senare förverkligas. Att förstå falanger och grupperingar och deras ställning inom partierna är en väg till att förstå det politiska spelet och hur framtiden för partierna kan komma att se ut.

2. POLITIKERS HÄRKOMST OCH LOKALA ENGAGEMANG PÅVERKAR BESLUT

Politikers härkomst påverkar vilken agenda som präglar deras

engagemang, mer än vad många kanske tror. Uppväxt och härkomst påverkar oss alla som människor i våra perspektiv och förståelse för olika delar av samhället och olika näringar. Så även politiker.

Politikerns valkrets påverkar inte enbart dess engagemang och beslut på grund av en större förståelse och kunskap för lokala intressen, utan också av den enkla anledningen att det oftast behövs eller ökar chanserna till att bli omvald.

3. INTERDEMOKRATIN I PARTIERNA SER OLIKA UT

Partier som Moderaterna, Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna är kända för att vara toppstyrda, vilket i praktiken kan innebära att partiernas stämмо- och kongressbeslut inte alltid helgas eller omsätts till konkreta utspel. De mindre partierna präglas i regel av en starkare interndemokrati. Ett konkret exempel är Centerpartiet som präglas av ett tydligare kollektivt beslutsfattande som bland annat är en produkt av att de ser sig som ett folkrörelseparti.

Om ett parti är i regeringsställning påverkar det möjligheterna att värna de beslut som fattats internt i partiet. I koalitionsregeringar pressas partierna av kompromissandets krafter som kan tvinga partier att göra avkall på vissa ambitioner. Som utomstående opinionsbildare kan det vara en klok investering att sätta sig in i partiernas ställningstaganden i olika frågor och ägna tid åt att påminna partier om vad de egentligen står för (om deras beslut är något som bör värnas).

4. PARTIERNAS FÖRHÅLLANDE TILL PRAGMATISM

Pragmatism innebär inom politiken att man vågar hålla de ideologiska krafterna tillbaka för att kunna kompromissa och fatta beslut som inte alltid är i linje med vad partiets idétradition förordar. Socialdemokraterna och Moderaterna är partier som i regeringsställning ofta har både beskyllts och hyllats för att göra avkall på ideologin till förmån för att handla pragmatiskt i beslutsfattandet. Centerpartiet och Liberalerna har också ofta recenserats som typiskt pragmatiska partier där handling och resultat har gått före en specifik ideologisk inriktning. Pragmatismen innebär i regel även att partiet är mer benäget att lyssna på utomstående för att forma förslag och åstadkomma resultat.

Det tydligaste exemplet i närtid på en utveckling i en mer pragmatisk riktning för ett parti är hur Moderaterna valde att begrava gamla strider och anamma nya perspektiv på samhället i samband med att Nya Moderaterna lanserades 2005. Partiet blev då mer öppna än tidigare för dialog med allt ifrån medborgare och intresseorganisationer, till medarbetare inom välfärden och LO-ekonomier. Resultat och handling värnades allt mer, vilket innebar att partiet för tillfället begravnade några av sina klassiska idéförslag.

5. VEM KAN SAMARBETA MED VEM?

Under 2000-talet har det funnits en relativt statisk blockpolitik i Sverige med de rödgröna och Alliansen. Sverigedemokraternas intåg i svensk politik har ännu inte rubbat den strukturen. Däremot börjar det politiska landskapet förändras något när styrkeförhållandena i svensk politik har börjat skifta. Socialdemokraterna börjar allt mer snegla mot Liberalerna och Centerpartiet som potentiella samarbetspartier, även om den inviten i nuläget är helt obesvarad. Centerpartiet och Liberalerna har bakåt i tiden kunnat samarbeta med Socialdemokraterna i större frågor, senast under 80- och 90-talen. Moderaterna och Socialdemokraterna fortsätter dock vara varandras huvudfiender i svensk politik och troligtvis skulle det kräva en nationell kris av större dignitet för att partiernas skulle initiera ett mer utvecklat samarbete.

Sverigedemokraterna har tonat ner kritiken mot Moderaterna och Kristdemokraterna sedan ledningen annonserat att man gärna ser ett samarbete med dessa. Det har även format deras utspel och retorik i frågor som är viktiga för de partier som man nu börjat intressera sig för.

6. ANDRA AKTÖRER PÅVERKAR OPINIONEN

Partier och politiker lyssnar i större utsträckning än vad många tror på medborgare, näringsliv, intressegrupper och fackliga organisationer.

Svenskt Näringsliv och LO finns ständigt närvarande i den politiska debatten och företräder en mängd branscher och intressen. De har utvecklade åsikts- och idéprogram som de enträget lobbar för gentemot partierna. För att förstå varthän partierna går och hur morgondagens politiska förslag tas fram är det ofta klokt att lyssna in åsikter och förslag från arbetsmarknadens parter. Likaså finns det mängder av bransch- och intresseorganisationer som driver opinion i alla tänkbara politiska frågor, organisationer som ofta förekommer som remissinstanser när nya beslut ska fattas. Att kartlägga åsikter hos aktörer utanför partipolitiken kan ofta ge en bra bild av hur ett politiskt förslag växer fram eller begravs.

FÖRSLAG OCH VALMANIFEST

Den klassiska arbetsgången för att arbeta fram ett valmanifest i ett parti är att interna arbetsgrupper presenterar förslag för en stämma eller kongress som i sin tur beslutar om vad som ska bli partiets officiella politik. Att kartlägga sammansättningen av personer i en specifik arbetsgrupp kan ge en hint om vilka förslag som gruppen kan komma att presentera, förutsatt att man känner till något om den enskilde politikerns perspektiv och idéer.

Givetvis kan procedurerna skilja sig åt något mellan partierna och partiledningar kan mer än ofta ta fram egna förslag som lanseras i valrörelsen. Toppstyrd partier tenderar att kunna överraska mer i valrörelsen när den klassiska processen med stämmobeslut inte är en nödvändighet för alla förslag. Ibland kan partistyrelsen besluta om nya förslag på eget initiativ.

Nya vallöften och utspel kan komma sent i en valrörelse. Händelser och granskningar i media kan förändra förutsättningarna för en specifik agenda och kan få partier att både ompröva förslag, förändra retorik och komma med helt nya utspel så sent som några veckor innan valdagen. Klassiska exempel i Sverige och andra länder i västvärlden är hur ett förändrat säkerhetsläge, exempelvis i samband med terrordåd eller liknande, kan få partierna att komplettera sina valmanifest med åtgärder för att stävja hot och otrygghet i samhället. Det är inte ovanligt att enskilda medborgare, media eller organisationer offentliggör berättelser, undersökningar och data som kan förändra fokus i valrörelsen. Partier är kanske som mest benägna att lyssna på medborgare och olika intressegrupper under ett valår för att bredda sin väljargrupp och påvisa att man är beredd att anpassa sig och lyssna.

I regel presenteras partiernas valmanifest under sommaren innan valet i september. Från maj till augusti duggar utspel och vallöften tätt från partier, även om många löften även har kommit tidigare. Almedalsveckan under ett valår präglas i regel av de största vallöfterna från respektive parti.

10 TIPS FÖR ATT PÅVERKA POLITIKEN

1. VÄLJ DIN STRID

Kom ihåg att fokusera på en fråga med ett tydligt budskap. Det är alltid svårare att försöka bilda framgångsrik opinion om du samtidigt ämnar att synas och höras i andra samhällsfrågor samtidigt.

2. SÄTT IN DIN FRÅGA I ETT STÖRRE SAMMANHANG

Opinionsbildning blir som sämst när personen bakom tycks tro att hela världens framtid kretsar kring den specifika sakfråga som man vill bilda opinion kring. Sätt in frågan i ett större sammanhang för att göra den mer betydelsefull, hur den påverkar jobb, ekonomi, miljö, välbefinnande, utveckling eller annat. Då blir din fråga mer relevant.

3. VAR PÅLÄST

I mötet med politiker, intressenter och makthavare hjälper det inte med enbart en stark vilja. Att påverka någon som arbetar med lagstiftning, kräver att du känner till lagstiftningen. Att kunna redogöra för helheten så väl som detaljnivån är centralt för att framstå som trovärdig. Att ha koll på de senaste siffrorna, statistiken och förslag från olika partier ger dig en bra grund för att kunna formera slagkraftiga argument.

4. KARTLÄGG VILKA POLITIKER SOM KANDIDERAR OM

Makthavare är utbytbara och omsätts i rask takt. Kom ihåg att sätta dig in i vilka som kommer finnas kvar på sina positioner, eller varthän de kommer gå här näst. Viktigt är även att tänka på vilka som inom kort kan bli nästa centrala makthavare inom området du vill påverka.

5. SE OM DET FINNS SAMSYN ÖVER PARTIGRÄNSERNA I DIN FRÅGA

I samtal med politiker och makthavare gäller det att innan mötet kartlägga hur deras ställningstaganden i frågan lyder. Kanske finns det en bred samsyn i frågan mellan fler partier och politiker? Då är det viktigt att träffa och lyssna till fler personer. Kanske kan du vara den som bidrar till ett utökat samarbete mellan politikerna för att belysa frågan?

6. HÅLL KOLL PÅ POLITIKERNAS OCH TJÄNSTEMÄNNENS BAKGRUND

Alla politiker har olika hjärtefrågor. Att kartlägga politikernas bakgrund och CV är viktigt för att upptäcka vilka makthavare som potentiellt har störst förståelse för er bransch och era intressen. Tidigare roller, yrken och bakgrund påverkar hur de ser på just din

fråga och vilket intresse de potentiellt kan uppvisa. Likaså är det viktigt att ha koll på de politiska tjänstemännen som ofta kan ha stor makt över hur förslag och ny politik tar form inom partierna.

7. GÅ INTE TILL ATTACK MED DIN AGENDA

Stark vilja och ett högt tonläge kan ibland behövas för att nå ut med sin opinionsbildning, men inte alltid. Våga resonera och ta varsamma steg på vägen om du vill vinna politiker och intressenters förtroende. Alla vill ha förändring här och nu, men det är de som vågar ta ett steg i taget som oftast vinner i längden. Pragmatism är en nyckel i att vilja förändra samhället. På samma sätt är det även viktigt att efter mötet med en makt-havare eller intressent, kunna skiljas som vänner och visa respekt för varandra, även om åsikterna har gått isär under mötet.

8. HA KOLL PÅ TIDEN OCH PROCESSEN

Att förstå det politiska spelet och hur och när beslut fattas är centralt för att kunna opinionsbilda och påverka politiken framgångsrikt. Utan förståelse för hur och när besluten fattas är det lätt att lägga tid och resurser på att driva en fråga på ett mindre effektivt sätt. Ett klassiskt misstag är att försöka påverka en fråga eller ett beslut när beslutsprocessen är i slutskedet, eller att vända sig till politiker som inte kan påverka beslutet i fråga.

9. DRIV FRÅGAN LOKALT

Alla beslut fattas inte av riksdagen. Stor makt finns hos politikerna i regionerna, kommunerna och landstingen. Se över hur din fråga är relevant på ett lokalt plan och kartlägg vad kommun- och landstingspolitikerna har för åsikter och råd. Kanske är det ett första steg att börja bilda opinion kring din fråga lokalt för att testa din strategi för förändring?

10. VÅGA SAMARBETA

Ensam är inte stark. Att göra din fråga än mer relevant kan ske i form av samarbete med närstående företag och organisationer – kanske till och med en konkurrent. Ditt budskap kan stärkas om ditt initiativ stöds av en aktör från en helt annan sektor eller bransch, som gärna vill arbeta för samma ändamål.

VAD SKER EFTER VALET?

Frågan som tycks överskugga de flesta sakfrågorna inom svensk politik för tillfället är hur Sverige ska kunna regeras efter valet 2018. I och med att inget parti har uttryckt en vilja att regera eller samarbeta med Sverigedemokraterna, som med all sannolikhet kommer stärka sin vågmästarroll efter valet, är regeringsbildningen det stora samtalsämnet inom partierna och i medierna.

Stefan Löfven har klargjort att han kan tänka sig att samarbeta över nuvarande blockgränsen, i första hand med Liberalerna och Centerpartiet, även om han också gärna fortsätter att regera Sverige i nuvarande form med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Samtliga allianspartier är tydliga med att man vill se en renodlad alliansregering, även om Centerpartiet och Liberalerna har börjat öppna upp för att se över möjligheten att stödja eller samarbeta över blockgränserna i större utsträckning efter valet. Det har varit relativt jämnt mellan blocken i opinionen det senaste året, men ingen är i närheten av att få majoritet givet Sverigedemokraternas växande stöd. Med det utgångsläget återfinns många frågetecken kring vilken minoritet eller majoritet som kommer styra Sverige efter valet 2018. De mest tänkbara regeringskonstellationerna och samarbetena som skulle kunna bildas är följande:

RÖDGRÖN REGERING

Det rödgröna blocket blir största minoritet. S och MP ingår i regeringen och stötas av V. Alliansen kan som idag inte avsätta regeringen eftersom att C och L inte vill lägga en gemensam alliansbudget, som M och KD vill.

MITTEN/ VÄNSTER- REGERING

S bildar regering tillsammans med MP. Eventuellt ingår C och L i regeringen, alternativt fungerar de som stödpartier och är med och förhandlar om budgeten.

ALLIANSEN

Alliansen (M, KD, L och C) blir största minoritet och förhandlar med S och MP i vissa frågor och lägger förslag och budgetar som SD i stor utsträckning kan acceptera och släppa igenom.

OM HILL+KNOWLTON STRATEGIES

Hill+Knowlton Strategies är en av världens största kommunikationsbyråer och arbetar med rådgivning inom strategisk kommunikation inom en mängd olika sektorer och branscher. Vi finns i 50 länder med totalt över 80 kontor. I Sverige har vi funnits i 20 år.

På vårt kontor på Vasagatan 11 i Stockholm är vi ett 20-tal konsulter som verkar för bättre kommunikation och mer framgångsrikt strategiarbete inom olika branscher. Vi hjälper våra kunder att bli tydligare och bättre i sin kommunikation, oavsett om det handlar om att stärka sitt varumärke, opinionsbilda eller marknadsföra en produkt.

VARFÖR PUBLIC AFFAIRS?

JENNY ÅSTRÖM, VD HILL+KNOWLTON STRATEGIES SVERIGE, OM VARFÖR FÖRETAG OCH ORGANISATIONER BÖR INKLUDERA PUBLIC AFFAIRS I SITT KOMMUNIKATIONSARBETE:

- Public affairs handlar om påverkansarbete – att söka påverka politiska beslut – och att bygga sitt varumärke genom att kommunicera sitt samhällsengagemang på ett positivt sätt. Med insikter och förståelse för samhällsopinionen, politiska processer och beslutssystemet kan public affairs-arbete bidra till att förstå, analysera och påverka politiska beslut. En bättre förståelse för politik och samhällsfrågor bidrar även till att vara förberedd när lagstiftning och marknader förändras. En central del i public affairs-arbetet är att arbeta långsiktigt och konsekvent – att bygga relationer över tid.

På Hill+Knowlton Strategies arbetar vi med att sätta kundens verksamhet i en samhällspolitisk kontext. Opinionsbildning och samhällsengagemang kan dels bidra till att påverka en specifik debatt och det politiska utfallet, men kan även användas som en del i att stärka företagets varumärke och CSR. Att skapa sig en förståelse för politiska förändringar och processer kan även bidra till att företaget kan bli mer strategiska i sin utveckling och sin affärsplanering.

Hill+Knowlton
Strategies

